

MOLT MÉS QUE UN SOLDAT DE FORTUNA

Lawrence, el magnífic

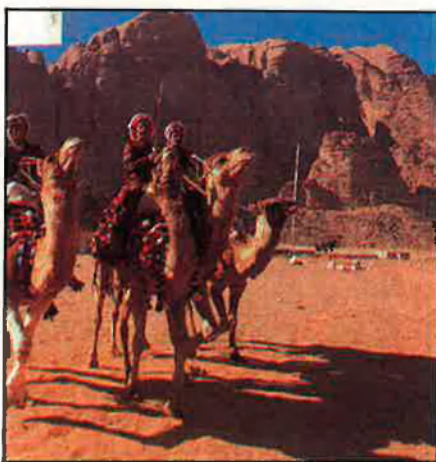
Ningú sembla que es trobe còmode amb el record de Thomas Eduard Lawrence, Lawrence d'Aràbia. Però, l'aventurer anglès, d'una sensibilitat especial per a les lletres, acusat d'homosexual i espia pels que el van conèixer, era molt més que la figura del soldat victoriós i irreductible en què han volgut convertir-lo.

Montse Ferreter

Diuem que ara fa cent anys va nàixer Thomas Eduard Lawrence, molt més conegut per Lawrence d'Aràbia, però ningú no vol posar-se d'acord en la data de la seua mort, cosa que sol passar quan els homes superen la seua categoria per a esdevenir llegenda. A banda d'això, Lawrence era una d'aquelles persones que sembla que han viscut massa.

T. E. Lawrence va ser educat a Oxford i des de molt jove va triar l'aventura com a mitjà de desenvolupament de la seua ànima postvictoriana. El 1910 va fer la ruta dels croats fins arribar davant mateix dels murs de Jerusalem, l'excusa era recollir-hi dades per a una tesi sobre les Croades. A partir d'aleshores, viatjar seria una de les seues activitats principals, però amb la particularitat que Lawrence ho feia amb insistència pels països àrabs, tant que només esclatar la gran guerra va ser molt útil al Servei Secret Britànic, sobretot pels seus coneixements de l'àrab.

Si ens hi acostem amb perspectiva històrica, l'aventurer anglès sembla

una mena de romàntic tardà, un aventurer individualista en un moment de la història que ja els havia oblidat, deixats a banda per a assolir un sentit més positiu i, sobretot, col·lectiu de les coses.

Seria amb la gran guerra que T. E. Lawrence donaria els primers passos en una lluita que l'ocupà durant gran part de la seua vida, la guerra contra els turcs; Lawrence, que tenia la confiança de Faisal, es va ocupar de la reorganització d'un exèrcit àrab que feia temps que anava desballestat. Guerrer

T. E. Lawrence. A l'esquerra, amb el rei Faisal.

singular, fruïa amb el combat i difícilment donava ordres que ell mateix no poguera complir per si mateix. Un exemple prou recordat va ser la seua participació personal en la destrucció de les línies ferroviàries turques.

Però la figura llegendària del guerrer ha amagat moltes altres vessants no menys atractives, com les d'escriptor i traductor, arqueòleg apassionat i estadista. L'aventurer anglès assistiria com a delegat a la Conferència de Pau de Versalles.

Literàriament va amagar sovint el seu nom sota el pseudònim de T. E. Shaw i a ell pertanyen alguns dels llibres més interessants que s'han escrit sobre la gran guerra, com *The Seven Pillars of Wisdom*, publicat el 1926, on descriu els esdeveniments de la lluita contra els turcs, llibre del qual va fer una nova versió, i *Revolt in the Desert* (Revolta al desert), molt més vigorós.

Va escriure també altres llibres, però val la pena recordar aquí la seua excel·lent traducció en prosa de l'*Odissea* d'Homer i les seues *Cartes*, publicades de manera pòstuma, que ens descobreixen tot un món ple de somnis i passions, d'amors per una terra que, segons ell, li havia donat més fins i tot que la pròpia pàtria: el món àrab. □